

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10CoCsp/61/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2719201049
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 12. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zlatica Javorová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2719201049.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zlatice Javorovej a členiek senátu JUDr. Gabriely Briškovej a JUDr. Terézie Mecelovej v spore žalobkyne: R Collectors s. r.o., Dvořákovo nábrežie 8A, 811 02 Bratislava, IČO: 50 094 297, proti žalovanému: N. K., nar. XX. Q. XXXX, trvalo bytom K. E. XXXX/XX, N., o zaplatenie 3.366,47 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Skalica zo 7. júla 2020 č. k. 5Csp/45/2019-78, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zvyškovo zamietajúcej žalobu (III. výrok) a v časti trov konania (IV. výrok) r u š í a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie I. konanie v časti o zaplatenie 160 eur a v časti o zaplatenie 60 eur zastavil; II. žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 3.126,47 eur a úroky z úveru vo výške 1.062,04 eur, spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy: 3.366,47 eur od 12.7.2019 do 17.7.2019, 3.346,47 eur od 18.7.2019 do 21.8.2019, 3.326,47 eur od 22.8.2019 do 23.9.2019, 3.306,47 eur od 24.9.2019 do 21.10.2019, 3.286,47 eur od 22.10.2019 do 21.11.2019, 3.266,47 eur od 22.11.2019 do 19.12.2019, 3.246,47 eur od 20.12.2019 do 17.1.2020, 3.226,47 eur od 18.2.2020 do 20.2.2020, 3.206,47 eur od 21.2.2020 do 20.3.2020, 3.186,47 eur od 21.3.2020 do 22.4.2020, 3.166,47 eur od 23.4.2020 do 21.5.2020, 3.146,47 eur od 22.5.2020 do 20.6.2020, 3.126,47 eur od 21.6.2020 až do zaplatenia a to všetko v pravidelných mesačných splátkach po 40 eur mesačne, splatných vždy do posledného dňa v mesiaci, počnúc právoplatnosťou rozsudku s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia; III. vo zvyšku žalobu zamietol; IV. žalobkyni priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 1, § 92 ods. 8 ZoB (zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy); § 35 ods. 2, § 52 ods. 1 až 4, § 54 ods. 1 a 2, § 517 ods. 2, § 565 O.z. (zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov); § 1 ods. 2, § 9 ods. 1 a 2, § 11 ods. 1 písm. b/ ZoSÚ (zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení účinnom do 31.3.2015); § 3 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia O.z.; § 145 ods. 2, § 150 ods. 1, 2, § 151 ods. 1 a 2, § 217 ods. 2, § 232 ods. 3 a 4 CSP (zákona č. 160/2015 Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov); § 261 ods. 3 písm. d/, § 369 ods. 1, § 497, § 503 ods. 3 Obch.z. (zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy) a poukazom na rozhodnutie NS ČR sp. zn. 22 Cdo 2263/2005.

Dôvodil, že žalobkyňa sa žalobou podanou na súde prvej inštancie dňa 16.7.2019 domáhala, aby súd zaviazal žalovaného zaplatiť jej sumu 3.366,47 eur spolu s úrokmi z istiny vo výške 1.575,39 eur, zmluvným úrokom vo výške 13,90 % ročne zo sumy 3.366,47 eur od 12.7.2019 do zaplatenia, zákonným úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 3.366,47 eur od 12.7.2019 do zaplatenia a trovy konania. Žalobu odôvodnila tým, že na základe zmluvy o postúpení pohľadávok uzatvorenej dňa 6.8.2018 medzi K. bankou, a.s. a žalobkyňou, bola na žalobkyňu postúpená pohľadávka žalovaného,

vyplývajúca zo zmluvy o úvere č. 2253568684. Súčasťou zmluvy o úvere boli Obchodné podmienky pre spotrebiteľské úvery, Všeobecné obchodné podmienky a sadzobník poplatkov, pričom žalovaný svojím podpisom na zmluve o úvere potvrdil oboznámenie sa s týmito dokumentmi. Na základe zmluvy o úvere č. 2253568684 poskytol pôvodný veriteľ K. banka, a.s. žalovanému úver vo výške 4.050 eur, žalovaný sa zaviazal vrátiť poskytnutý úver spoločne s úrokmi, poplatkami a inými peňažnými plneniami podľa zmluvy. Žalovaný si nesplnil svoju povinnosť riadne a včas a z tohto dôvodu vyhlásil pôvodný veriteľ dňa 27.3.2017 úver za predčasne splatný. Žalovaný uhradil z úveru sumu, ktorá je uvedená v Aktuálnom stave úveru, pričom poslednú čiastkovú úhradu žalovaný vykonal dňa 21.6.2019.

Žalovaný na pojednávaní dňa 28.4.2020 uviedol, že s Poštovou bankou v roku 2015 uzatvoril zmluvu o úvere, na základe ktorej mu bola poskytnutá suma 4.000,05 eur, pri podpise túto zmluvu čítal, bol oboznámený aj s úrokom, úver splácal asi do roku 2017, keď ho prestal splácať z dôvodu, že mal mozgovú porážku. V dôsledku zdravotného stavu bol v nemocnici a liečil sa, následne po prepustení z nemocnice bol umiestnený do domova dôchodcov a nemal finančné prostriedky na splácanie úveru. Na základe toho mu potom žalobkyňa R Collectors, s.r.o. ponúkla možnosť splácania úveru po 20 eur mesačne, s touto spoločnosťou nepodpisoval žiadnu dohodu o splátkach. Na splátkach po 20 eur mesačne sa dohodli na základe telefonického jednaní. Odvtedy potom splácal pohľadávku po 20 eur mesačne. Pohľadávku po 20 eur mesačne uhrádzal aj za mesiac marec a taktiež aj za mesiac apríl. Je dôchodca, dôchodok má okolo 617 eur, býva v domove dôchodcov. Za pobyt v domove dôchodcov platí okolo 300 - 350 eur mesačne. Spláca pôžičku Slovenskej sporiteľni 163 eur. Pohľadávku žalobkyne by chcel splácať po 20 eur mesačne, tak ako sa dohodli. V súvislosti so zdravotným stavom má doplatky na lieky okolo 3 až 4 eur mesačne. Na pojednávaní dňa 7.7.2020 o.i. uviedol, že čo sa týka jeho zdravotného stavu, sa u neho nič nezmenilo, má stále nedostatočne hybnú ľavú ruku v dôsledku prekonanej mozgovej porážky. V dôsledku pohľadávok, v snahe ich uhrádzania, sa snažil aj zamestnať a hľadal si brigádu, avšak v dôsledku jeho zdravotného stavu ho nikde nechceli zamestnať. Pohľadávku by uhrádzal maximálne po 30 eur mesačne. Spláca ešte pohľadávku N. N., a.s. a to 160 eur mesačne. Túto by uhradil asi do marca 2021, potom by bol schopný uhrádzať túto pohľadávku aj vo vyššej sume. Zmluvou o postúpení pohľadávok č. I/2018 zo 6.8.2018, výzvou na úhradu dlžnej sumy z 27.3.2017 a výzvou na splatenie dlžnej časti úveru z 27.2.2017 mal súd preukázané, že pôvodný veriteľ postúpil pohľadávku voči žalovanému na žalobkyňu v súlade s ust. § 92 ods. 8 ZoB, čím bola preukázaná aktívna vecná legitímácia žalobkyne.

Žalobkyňa podaním doručeným súdu dňa 23.3.2020 zobrala žalobu späť v časti 160 eur a podaním doručeným súdu 19.6.2020 zobrala žalobu späť v časti 60 eur z dôvodu úhrad zo strany žalovaného po podaní žaloby. Z tohto dôvodu súd konanie v časti o zaplatenie 160 eur a 60 eur zastavil.

Súd mal v konaní preukázané, že medzi právnym predchodcom žalobkyne a žalovaným vznikol dňa 4.2.2015 záväzkový vzťah zo Zmluvy o úvere č. 2253568684. Bol názoru, že predmetná zmluva o úvere je jednoznačne zmluvou spotrebiteľskou, konkrétne zmluvou o spotrebiteľskom úvere.

Z vykonaného dokazovania mal preukázané, že Zmluva o úvere č. 2253568684 zo 4.2.2015 má všetky náležitosti, ktoré vyžaduje ZoSÚ, že medzi právnym predchodcom žalobkyne a žalovaným došlo dňa 4.2.2015 k platnému uzatvoreniu zmluvy o splátkovom úvere. Posúdil obsah zmluvy a zmluvné podmienky a mal za to, že zmluva medzi účastníkmi bola uzavretá platne. Právny predchodca žalobkyne sa zaviazal poskytnúť žalovanému úver vo výške 4.050 eur s ročnou úrokovou sadzbou 13,90 % a žalovaný sa zaviazal poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť v 72 mesačných splátkach po 89 eur mesačne s poistením. V zmluve o pôžičke bola riadne dohodnutá ročná úroková sadzba 13,90 %, RPMN 14,82 % a priemerná RPMN 17,33 %, tiež termín konečnej splatnosti 25.2.2021. Žalobkyňa tak patrí aj v zmluve dohodnutý úrok.

Žalobkyňou uplatnený zmluvný úrok z úveru vo výške 13,90 % ročne zo sumy 3.366,47 eur od 12.7.2019 (deň nasledujúci po zosplatení) do zaplatenia na základe zmluvy o úvere súd nepovažoval za dôvodný. Riadny úrok z úveru predstavuje odplatu pre veriteľa za užívanie istiny úveru dlžníkom po dojednanú dobu. Využitím práva predčasného zosplatenia úveru zo strany veriteľa dochádza k zmene obsahu záväzku, dlžník/spotrebiteľ stráca výhodu splátok a poskytnuté prostriedky už nemá právo užívať po dobu pôvodne dohodnutú, ale musí ich okamžite vrátiť veriteľovi, čím sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť veriteľovi namiesto úrokov z úveru, úroky z omeškania z dlžnej sumy úveru. Právo na riadny úrok z úveru má žalobca do zosplatenia istiny úveru a následne má žalobkyňa ako veriteľ právo už iba na úrok z omeškania. Krajský súd v Prešove už v rozsudku sp. zn. 6Co 190/2014 z 30.6.2015 uzavrel, že ak v dôsledku predčasného zosplatenia úveru nastane stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. Rovnako Ústavný súd SR v uznesení sp. zn. IV. ÚS 476/2012-14 z 18.9.2012 vyhodnotil v obdobnej posudzovanej

veci ako ústavne konformný taký výklad príslušných právnych predpisov v rozhodnutiach okresného a krajského súdu, v zmysle ktorého v prípade, že veriteľ pristúpi k tzv. zosplatneniu úveru, nastupuje režim platenia úrokov z omeškania a nie už úrokov z úveru, a teda veriteľ má právo na riadne úroky z úveru len do zosplatnenia úveru. Z týchto dôvodov súd žalobkyni zmluvný úrok z úveru za obdobie po zosplatnení úveru nepriznal, t. j. zmluvný úrok vo výške 13,90 % ročne odo dňa nasledujúceho po zosplatnení, nakoľko zmluvný vzťah medzi žalobkyňou a žalovaným zanikol zosplatnením úveru a po zosplatnení úveru banka už nemá nárok na úhradu zmluvného úroku, ale len na úhradu zákonných úrokov z omeškania. Odvolal sa aj na aplikačnú prax súdov, ktorá sa zaoberala otázkou priznania úrokov za úver po splatnosti pohľadávky a teda popri úrokoch z omeškania či iných sankciách. Najvyšší súd konštatoval: Odvolací súd v tejto súvislosti upozorňuje, že dohodnuté úroky z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu (jeho splátok). Od splatnosti je dlžník v omeškani a musí platiť úroky z omeškania /§ 369 Obch.z./ (uznesenie NS SR vo veci 4 Obo 143/98). V rozsudkoch súdov sa zmluvné dojednanie povinnosti platiť úroky popri úrokoch z omeškania označilo za obchádzanie zákonného pravidla zakotveného v § 517 ods.2 O.z. o administratívnom strope úrokov z omeškania (napr. rozsudok KS v Prešove vo veci 6Co 182/2011).

Žalovaný uplatnenú pohľadávku čo do istiny nespochybnil, potvrdil poskytnutie finančných prostriedkov zo strany žalobkyne.

Súd mal preukázané, že žalovanému bol na základe zmluvy poskytnutý úver vo výške 4.050 eur, ktorý žalovaný riadne a včas nesplácal. Z priloženého prehľadu splátok vyplýva, že žalovaný zaplatil na istinu sumu vo výške 523,53 eur. Následne po podaní žaloby, žalovaný uhradil žalobcovi sumu dňa 17.7.2019 sumu vo výške 20 eur, dňa 21.8.2019 sumu vo výške 20 eur, dňa 23.9.2019 sumu vo výške 20 eur, dňa 21.10.2019 sumu vo výške 20 eur, dňa 21.11.2019 sumu vo výške 20 eur, dňa 19.12.2019 sumu vo výške 20 eur, dňa 17.1.2020 sumu vo výške 20 eur a dňa 20.2.2020 sumu vo výške 20 eur, dňa 20.3.2020 sumu vo výške 20 eur, dňa 22.4.2020 sumu vo výške 20 eur, dňa 21.5.2020 sumu vo výške 20 eur, spolu uhradil žalovaný po podaní žaloby sumu vo výške 220 eur, pričom súd v tejto časti konanie zastavil z dôvodu čiastočného späťvzatia žaloby zo strany žalobkyne. Na pojednávaní žalovaný predložil súdu originál aj fotokópiu poštovej poukážky, z ktorej mal súd za preukázané, že žalovaný uhradil žalobkyni dňa 19.6.2020 ešte 20 eur. Súd na základe vyššie uvedeného priznal žalobkyni istinu vo výške 3.126,47 eur (3.126,47 eur = uplatnená suma vo výške 3.366,47 eur - uhradená suma po podaní žaloby vo výške 160 eur - uhradená suma po podaní žaloby vo výške 60 eur - uhradená suma po podaní žaloby vo výške 20 eur) a vyčíslené úroky z úveru do zosplatnenia úveru vo výške 1.062,04 eur. V časti o úhradu zmluvného úroku vo výške 13,90 % ročne z uplatnenej sumy po zosplatnení úveru do zaplatenia, súd žalobu zamietol na základe vyššie uvedených dôvodov a taktiež súd zamietol žalobu v časti istiny 20 eur, ktoré žalovaný uhradil žalobkyni dňa 19.6.2020.

Keďže žalovaný nezaplatil svoj dlh riadne a včas, dostal sa do omeškania a žalobkyni tak vzniklo právo na úroky z omeškania. Súd priznal žalobkyni úrok z omeškania vo výške úrok z omeškania 5 % ročne zo: sumy 3366,47 eur od 12.07.2019 do 17.07.2019, sumy 3346,47 eur od 18.07.2019 do 21.08.2019, sumy 3326,47 eur od 22.08.2019 do 23.09.2019, sumy 3306,47 eur od 24.09.2019 do 21.10.2019, sumy 3286,47 eur od 22.10.2019 do 21.11.2019, sumy 3266,47 eur od 22.11.2019 do 19.12.2019, sumy 3246,47 eur od 20.12.2019 do 17.01.2020, sumy 3226,47 eur od 18.02.2020 do 20.02.2020, sumy 3206,47 eur od 21.02.2020 do 20.03.2020, sumy 3186,47 eur od 21.03.2020 do 22.04.2020, sumy 3166,47 eur od 23.04.2020 do 21.05.2020, sumy 3146,47 eur od 22.05.2020 do 20.06.2020, sumy 3126,47 eur od 21.06.2020, pretože takto priznané úroky z omeškania sú v súlade s § 517 O.z. v spojení s ust. § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z..

Žalovaný na pojednávaní uviedol, že je dôchodca, v roku 2017 mal mozgovú porážku (následok tejto choroby je stále na žalovanom viditeľný) a od prepustenia z nemocnice žije v domove dôchodcov, zamestnanie si hľadal, avšak pre zdravotný stav ho nechcú zamestnať. Dôchodok má okolo 617 eur, za pobyt v domove dôchodcov platí okolo 300 eur až 350 eur mesačne a taktiež spláca pôžičku Slovenskej sporiteľni po 163 eur. Žalobkyni spláca pôžičku po 20 eur mesačne. Pohľadávku žalobkyne je schopný uhrádzať maximálne po 30 eur mesačne. Z dôvodu majetkovej a zdravotnej situácie žalovaného, súd priznal žalovanému možnosť splácať priznanú pohľadávku po 40 eur mesačne, splatných vždy do posledného dňa v mesiaci, počnúc právoplatnosťou rozsudku s tým, že omeškание s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia. V schopnostiach žalovaného nie je zabezpečiť si finančné prostriedky na splácanie pohľadávky vo vyššej čiastke, a to vzhľadom hlavne k jeho zdravotnému stavu. Žalovaný predmetný úver prestal splácať z dôvodu zhoršenia jeho zdravotného stavu po mozgovej porážke, keď nedokázal zabezpečiť splácanie pohľadávky. Súd považuje výšku splátok za primeranú k výške priznanej pohľadávky a pomerom žalovaného a zároveň má súd za to, že povolením

splácania dlhu v splátkach nebudú ohrozené práva žalobkyne, a to vzhľadom na osobu žalobkyne a výšku priznanej sumy.

V časti o trovách konania svoje rozhodnutie odôvodnil právne ust. § 255 ods. 1 a 2, § 262 ods. 1 a 2 CSP s tým, že o trovách konania rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 CSP a žalobkyni podľa pomeru jej úspechu vo veci priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu, s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne po právoplatnosti tohto rozhodnutia súdny úradník samostatným uznesením.

2. Proti tomuto rozsudku iba v jeho časti zvyškovo zamietajúcej žalobu (III. výrok rozsudku) podala včas odvolanie žalobkyňa s návrhom na jeho zrušenie v napadnutej časti a vrátenie veci súdu prvej inštancie na nové prejednanie, alternatívne navrhla jeho zmenu v napadnutej časti vyhovením žalobe aj v takejto časti. Dôvodila, že súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f/ CSP) a vec nesprávne právne posúdil (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP).

Podľa súdu žalobkyni nepatrí zmluvný úrok po zosplatnení. Žalobkyňa je toho názoru, že súd sa vo svojom zhodnotení právneho a skutkového stavu mylí. Uvedené tvrdenie odporuje zákonu a protiprávne zvýhodňuje protiprávne konanie spotrebiteľa. Takáto ochrana spotrebiteľa nie len, že nie je primeraná, ale popiera všetky zásady civilného konania, predovšetkým rovnosť strán. Žalobkyňa má nárok na zmluvné úroky. V zmysle rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 29Cdp 2906/2000 odstúpením od zmluvy o úvere podľa § 506 Obch.z. nezanikajú všetky práva a povinnosti strán z tejto zmluvy. Zanikajú len tie práva, ktoré mal dlžník podľa zmluvy voči veriteľovi a im zodpovedajúce povinnosti veriteľa. Povinnosť dlžníka vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky a zaplatiť úroky odstúpením od zmluvy nezaniká a veriteľovi teda z tohto dôvodu nemôže vzniknúť podľa ust. § 351 ods. 2 Obch.z. nová pohľadávka. Odstúpením sa menia výlučne len podmienky, za ktorých je dlžník povinný uvedenú povinnosť splniť; dlžník naďalej nie je povinný splniť dlh v lehotách a za podmienok stanovených v zmluve, ale na požiadanie veriteľa a v plnom rozsahu (celú dlžnú čiastku s úrokmi). Vo veciach problematiky uplatňovania zmluvných úrokov po zosplatnení je spornou otázkou časového ohraničenia, do ktorého môže veriteľ požadovať zmluvné úroky. Ústavný súd Slovenskej republiky vykladá pojem zosplatnenia zánikom pôvodného záväzku, na ktorého miesto nastupuje záväzok úplne nový. Má za to, že takýto výklad je úplne nesprávny, nakoľko zosplatnenie úveru spôsobuje len jedinú zmenu v záväzku, a to v lehote konečnej splatnosti a straty práva platiť v splátkach. Žiaden zákon neupravuje, že zosplatnenie úveru spôsobuje zmenu všetkých zmluvných podmienok.

Podľa ust. § 565 O.z. ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky. Alternatíva plnenia dlhu v splátkach je výhodou, ktorá je dlžníkovi poskytnutá na úkor veriteľa, keďže možno predpokladať, že záujmom veriteľa je uspokojenie celej pohľadávky v najkratšom možnom čase. „Stratou výhody splátok je stav, keď v dôsledku delikvencie dlžníka, v zmysle omeškania so splnením niektorej splátky, a následnej legitímnej žiadosti veriteľa, nastane splatnosť celej neuspokojenej časti pohľadávky naraz, čím sa negujú účinky rozloženia dlhu na jednotlivé splátky. V režime § 565 nenastáva teda splatnosť celej pohľadávky omeškaním dlžníka so splatením niektorej zo splátok, ale je podmienená dispozitívnym úkonom veriteľa vo forme žiadosti o plnenie celku, na ktorú je veriteľ v dôsledku omeškania dlžníka oprávnený.“ Vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru je možné označiť rôznymi synonymami, pričom v právnej praxi sa často používa pojem „strata výhody splátok“. Z vyššie uvedenej definície predčasného splatenia úveru, jeho synonymického označenia vyplýva len jeden právny záver, a to, že predčasné vyhlásenie splatnosti úveru sa týka len zmeny v lehote splatnosti úveru a straty výhody splátok, nie však ostatných dojednaných podmienok. Nejde tak o privatívnu nováciu celého záväzku. Podľa rozsudku Najvyššieho súdu ČR z 13.12.2006, sp. zn. 33 Odo 399/2005 môžu účastníci dohody podľa § 516 Občianskeho zákonníka dohodou zmeniť vzájomné práva a povinnosti. Ak z dohody nevyplýva nepochybne, že dohodnutím nového záväzku má doterajší záväzok zaniknúť, vzniká nový záväzok vedľa doterajšieho záväzku, ak sú pre jeho vznik splnené zákonom požadované náležitosti. Táto zmena v obsahu záväzku dohodou strán sa nazýva kumulatívna novácia. Na rozdiel od tzv. privatívnej novácie podľa ust. § 570 ObčZ, pri ktorej doterajší záväzok zaniká a je nahradený novým, sa pri kumulatívnej novácii jedná o zmenu za trvania existujúceho právneho vzťahu, spočívajúceho v zániku určitých doterajších vzájomných práv a povinností a v ich nahradení novo dohodnutými vedľa už existujúcich. Doterajší záväzkový vzťah teda nezaniká; právnym dôsledkom zmeneného záväzku je jednak pôvodná právna skutočnosť, ktorá spôsobila jeho vznik, tak aj dohoda strán o zmene jeho obsahu. Zmena záväzku sa spravidla týka miesta či spôsobu plnenia, splatnosti a pod. Nová dohoda zmluvných strán o termíne splatnosti znamená síce zánik povinnosti dlžníka splniť dlh tak, ako bolo pôvodne dohodnuté, nie však zánik jeho povinnosti plniť; menia sa len jednotlivé práva a povinnosti v existujúcom právnom vzťahu.

Je totiž potrebné rozlišovať záväzok ku konkrétnemu plneniu (t.j. jednotlivé povinnosti) a celý záväzkový právny vzťah. Vzhľadom na totožnosť znenia ustanovení Občianskeho zákonníka, konkrétne § 516 o zmene záväzkov je akceptácia predmetného výkladu logická. Žalobkyňa má za to, že slovenská právna teória pritom kumulatívnu nováciu vykladá rovnako (napr. rozhodnutie Krajského súdu Žilina sp. zn. 13CoKR/15/2015).

Podľa ustanovenia § 35 ods. 2 O.z. právne úkony vyjadrené slovami treba vykladať nielen podľa ich jazykového vyjadrenia, ale najmä tiež podľa vôle toho, kto právny úkon urobil, ak táto vôľa nie je v rozpore s jazykovým prejavom. Vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru veriteľom je prejavom vôle veriteľa smerujúcim k zániku povinnosti dlžníka platiť svoj dlh v splátkach a vzniku novej povinnosti, zaplatiť celý dlh jednorazovo v stanovený termín. Z tohto prejavu vôle žiadnym spôsobom nevyplýva, že veriteľ mení záväzok dlžníka v ostatných jeho právach a povinnosti. Je účelovo viazaný výlučne na termín splatenia a spôsobu splatenia úveru. Výklad zákona tým spôsobom, k akému dospel aj súd v prvostupňovom konaní, že vyhlásením predčasnej splatnosti zaniká záväzok v širšom rozsahu, t.j. aj čo do zmluvného úroku, sa neopiera tak o vyjadrenú vôľu veriteľa, o ustanovenia zákona o zmene záväzku, o ustanovenia zákona o zmluvách o úvere. Akýkoľvek iný výklad, než ten, že veriteľ zmenil záväzok čo do termínu splatnosti, nie však čo do ostatných podmienok úveru, je nesprávny. Súdom prezentovaná koncepcia je totiž priam absurdná a veriteľa stavia do obzvlášť, v porovnaní s dlžníkom, nevýhodného postavenia. Nie len, že veriteľ nemá v dispozícii vlastné finančné prostriedky z úveru, nakoľko ich dlžník zatiaľ nezaplatil, ale ani za toto obmedzenie nemôže poberať dohodnutý zákonný úrok

V ustanovení § 497 Obch.z. sa neuvádza, že dlžník je povinný platiť úroky len do času splatnosti, ako si mylne vykladá súd nad rámec predmetného ustanovenia. Podľa ust. § 2 písm. d/ ZoSÚ zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom. Zákonná dikcia jednoznačne definuje, aký záväzok vyplýva žalovanému z uzatvorenej zmluvy o úvere, t.j. záväzok vrátiť veriteľovi poskytnuté finančné prostriedky ako i zaplatiť úroky a celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom. V danom konaní bolo preukázané, že žalovaný zostáva dlžný a teda je správny ten záver, že jeho záväzok doposiaľ nezanikol. Keďže nezanikol hlavný záväzok dlžníka nemožno hovoriť o zániku akcesorického zmluvného úroku. Medzi pojmi splnenie záväzku a splatnosť záväzku je pritom markantný rozdiel. Splatnosť záväzku predstavuje len časový moment, v ktorom má nastať ale pritom nemusí aj splnenie záväzku. V konaní bolo preukázané, že k splneniu záväzku nedošlo. Teda až splnením záväzku zaniká i akcesorický vzťah, nie len časovým bodom označujúcim moment, v ktorom dlžníkovi vznikla povinnosť dlh splatiť.

Podľa ust. § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka, ktorým sa zmluva o úvere riadi, platí, že veriteľ má nárok na úroky z úveru až do času riadnej úhrady poskytnutého úveru. Z obsahu uvedeného ustanovenia, nie je možné dospieť k takému záveru, že veriteľ nemá v prípade zosplatnenia úveru nárok na zmluvný úrok. Ustanovenie § 369 ods. 1 Obch.z. upravuje, že pokiaľ je dlžník v omeškaní so splnením peňažného záväzku alebo jeho časti, vzniká veriteľovi, ktorý si splnil svoje zákonné a zmluvné povinnosti, právo požadovať z nezaplatenej sumy úroky z omeškania vo výške dohodnutej v zmluve, a to bez potreby osobitného upozornenia. Podobne nevyplýva záver súdu ani z ustanovenia § 565 O.z., v zmysle ktorého ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky. Zosplatnenie úveru je právom veriteľa jednostranne zmeniť termín splatnosti úveru z dôvodu, že dlžník poruší svoju povinnosť. Zosplatnenie úveru je tak následkom porušenia povinnosti dlžníka riadne a včas uhradiť splatnú časť úveru, čím dochádza k strate výhody úhrady úveru v splátkach a dlžník je povinný uhradiť celú výšku úveru jednorazovo a nie po častiach. Pokiaľ tak platí, že dlžník je povinný platiť zmluvný úrok vo vzťahu k jednotlivej splátke až do času jej riadneho splatenia, nie je dôvodný taký výklad, že v prípade zmeny splatnosti jednotlivej splátky (zosplatnenie úveru) povinnosť platiť zmluvný úrok až do času riadnej úhrady dlžnej sumy zanikla. Veriteľ zosplatnením úveru získava právo disponovať celou sumou požičaných peňazí, avšak s tým neodpadá jeho obmedzenie práva na dispozíciu s istinou úveru, nakoľko k takémuto odpadnutiu obmedzenia dôjde až celkovým splatením úveru. Výklad, ktorý odbremeňuje dlžníka od platenia zmluvného úroku by bol až absurdný, keďže privodením stavu predčasného zosplatnenia úveru z dôvodu porušenia povinnosti dlžníka by sa postavenie dlžníka zvýhodnilo v porovnaní s jeho postavením v prípade, ak by povinnosť neporušil. Takýto výklad tak nie je prípustný. V zosplatnení úveru žalobkyňou totiž neboli započítané zmluvné úroky, ide len o dlžnú sumu do času zosplatnenia, ku ktorej bol pripočítaný zvyšok dlžnej istiny. Ad absurdum, v prípade nepoctivého dlžníka, by tento zo špekulatívnych dôvodov mohol bezprostredne po čerpaní úveru pristúpiť k neplateniu

dohodnutých splátok, čím by spôsobil predčasnú splatnosť úveru a vyhol by sa tak plateniu dohodnutých zmluvných úrokov v sadze určenej trhovými mechanizmami. Nepoctivý dlžník by tak bol viazaný iba na platenie výhodnejších úrokov z omeškania v právnych predpisoch regulovanej výške úrokovej sadzby a súd by zároveň takejto nepoctivosti poskytoval ochranu. Súd pri svojom rozhodovaní nechal do úvahy tú skutočnosť, že vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru sa týka len istiny úveru. Zmluvný úrok nebol kapitalizovaný do celkovej dlžnej sumy. Súd tak de facto napriek uzatvorenej platnej Zmluve o úvere rozhodol o zániku zmluvnej podmienky v rozpore s platnou právnou úpravou, čím žalobkyňu bezdôvodne ukrátil o časť zmluvnej odmeny za poskytnutie úveru. Ani sankčný úrok nie je kompenzáciou veriteľa za poskytnutie úveru. Zmluvný úrok je totiž odplatom (cenou) za poskytnutie finančných prostriedkov a tvorí tak ekonomickú podstatu poskytovania finančných prostriedkov ako podnikateľskej činnosti veriteľa. Sankčný úrok nie je a nemôže byť kompenzáciou tejto ceny finančných prostriedkov. Pokiaľ pred časom vyhlásenia predčasného splatenia úveru v prípade omeškania dlžníka s úhradou je možné od neho požadovať tak zmluvný úrok ako i úrok z omeškania, vzniká otázka, z akého dôvodu po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru sa zrazu súdu javí vzťah medzi dvoma úrokmi, zmluvným a zákonným z omeškania iný. Ide o totožné právne i skutkové situácie, ktoré nemožno posudzovať rozdielne. Navyše, súd odmietnutím priznania zmluvného úroku konal v rozpore s právnou zásadou, že nikto nemôže mať prospech z vlastného protiprávneho konania. Ak však zosplatnením úveru dlžník získa nedôvodnú výhodu v tom, že nie je povinný platiť zmluvný úrok, hoci táto skutočnosť je následkom protiprávneho konania dlžníka, súd konal v rozpore s uvedenou právnou zásadou. Poukázala na prístup NS ČR (napr. rozhodnutie sp. zn. 32 Cdo 3830/2014, sp. zn. 31 Cdo 2851/1999, 32 Cdo 2782/1999, 29 Cdo 2606/2000, 33 Cdo 113/2008), ktorý nárok na zmluvný úrok po zosplatnení úveru veriteľom priznáva. Vzhľadom na citované ustanovenia zákona mala žalobkyňa za to, že súd postupoval v rozsahu nad rámec zákona, nakoľko vyvodzoval vlastné závery opierajúc sa len o všeobecne nezáväzné rozhodnutie iného súdu, pričom je správnosť či zákonnosť v tomto prípade nebola skúmaná. Podľa uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky I. ÚS 3/98 v dôsledku uvedeného preto štátnym orgánom Slovenskej republiky zákony upravujúce ich postavenie a právomoci neumožňujú, aby samostatne rozhodovali o konaní nad rámec zákona, t. j. mimo rozsah zákonom ustanovených právomocí. Zákonom ustanovený rozsah právomoci jednotlivých orgánov štátu je stabilný a k jeho zmene môže dôjsť len v dôsledku neskoršej a obsahovo odlišnej zákonnej úpravy. Ten orgán štátu, ktorého postavenie a právomoci zákon upravuje, nie je preto oprávnený z vlastného rozhodnutia a podľa vlastnej úvahy konať nad rozsah svojich zákonných právomocí, keďže takéto konanie príslušný právny predpis neupravuje. Rovnako poukázala na rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43Co/1/2018 z 25.1.2018 a sp. zn. 17Co/122/2017 z 21.3.2018, rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 11Co/22/2018 z 28.6.2018, názor Krajského súdu v Košiciach vyjadrený v rozhodnutí sp. zn. 5Co/49/2018, rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo 16.6.2020, v ktorom NS SR skonštatoval, že existencia zmluvného úroku po zosplatnení je prípustná a to v dôsledku toho, že: „Zo žiadneho ustanovenia Obchodného zákonníka, Občianskeho zákonníka či zákona o spotrebiteľských úveroch nevyplýva zákaz dohody účastníkov úverovej zmluvy o povinnosti dlžníka platiť úroky z úveru až do úplného splatenia úveru. Obchodný zákonník, ani Občiansky zákonník nemodifikuje moment trvania záväzku platiť úrok, ani jeho výšku v prípade omeškania dlžníka s platením úveru ani v prospech dlžníka, ani v prospech veriteľa.

Za situácie, že dlžník z úverového vzťahu porušil povinnosť splácať úver, v dôsledku čoho došlo k jeho zosplatneniu veriteľom, je nutné dospieť k záveru, že neexistuje rozumný dôvod na to, prečo by dlžník nemal platiť úroky z úveru, ktoré sú odplatom za poskytnutý úver, a to vo výške, na akej sa s veriteľom dohodol. Peňažnými prostriedkami, resp. protihodnotou z nich získanou dlžník disponuje, zmluvné povinnosti porušil a z porušenia povinností profitovať nemôže, keďže zmluvné úroky sú spravidla vyššie ako úroky z omeškania. Zosplatnenie je inštitút slúžiaci ochrane veriteľa, podstatou úverového vzťahu a jeho existencia zostáva zachovaná, veriteľ nemá peňažné prostriedky, patrí mu za ne dohodnutá odmena, záväzok dlžníka v zmysle platenia dohodnutej odmeny zostáva nedotknutý a aplikuje sa na dobu, na ktorú bola zmluva dohodnutá ako doba riadneho splácania úveru, keďže dohodnuté úroky majú zmluvný základ. Rozdiel je len v tom, že pre omeškание k povinnosti platiť zmluvné úroky pristupuje povinnosť platiť úroky z omeškania. Inak povedané dlžníkovi zostáva záväzok platiť úrok rovnaký, ako v čase jeho dojednanja, t. j. veriteľovi patrí úrok v rovnakej výške a za rovnaké obdobie, bez ohľadu na to, či k omeškaniu dlžníka s platením úveru došlo alebo nedošlo. Pre spotrebiteľa je však nevýhodné, aby platil úroky až do zaplatenia istiny. Dojednanie, ktorého obsahom je platenie dohodnutých úrokov až do zaplatenia istiny jeho postavenie zhorší. Pokiaľ by totiž spotrebiteľ, ktorý sa pre svoju ekonomickú situáciu dostal s plnením splátok úveru do omeškania, musel v dôsledku vyhlásenia predčasnej doby splatnosti úveru platiť dohodnuté úroky až do úplného splatenia istiny, zaplatil by v konečnom dôsledku sumu neprimerane vysokú ako náhradu za poskytnutie peňazí. Dohodnuté úroky predstavujú cenu

peňaží za ich poskytnutie na vopred dohodnuté obdobie, tzn. že jej výška musí byť stanovená v čase uzatvorenia zmluvy o úvere. Dlžník teda presne vie koľko bude povinný za poskytnuté peniaze veriteľovi zaplatiť. Túto vedomosť však dlžník-spotrebiteľ nemá v prípade dojednaní, ktoré umožňuje navyšovanie tejto ceny bez jej presného ohraničenia. Keďže spotrebiteľ nevie predpokladať časový úsek svojho omeškania nie je možné ani určiť celkovú výšku zmluvného úroku, ktorý sa môže bez fixného ohraničenia navyšovať neobmedzene. Takto stanovená cena teda nie je vyjadrená určito, jasne a zrozumiteľne. Z tohto dôvodu potom dojednanie, ktorým sa dlžník - spotrebiteľ zaviazal platiť dohodnuté úroky až do úplného zaplatenia istiny po vyhlásení predčasnej doby splatnosti úveru spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Takéto dojednanie je teda porušením ustanovenia § 53 ods.1 O.z.. Na druhej strane postavenie veriteľa-dodávateľa sa aj bez uvedeného dojednaní nezhorší, pretože v prípade, ak mu v dôsledku nesplatenia úveru v dohodnutej dobe vznikne škoda jeho právo zostáva zachované, pravda po zohľadnení zaplatených úrokov z omeškania, ktoré plnia funkciu paušalizovanej náhrady škody. Dovolací súd dospel k záveru, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňaží.

3. Žalovaný sa k odvolaniu žalobkyne nevyjadril, odvolací návrh nepodal.

4. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozsudku súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a odvolateľka použila zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP), preskúmal rozhodnutie v napadnutej časti v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offio na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok (§ 380 ods. 2 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zvyškovo zamietajúcej žalobu a v závislej časti náhrady trov konania je potrebné zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie v napadnutej zamietajúcej časti veci samej vo vzťahu k úrokom na právnom závere, že žalobkyni prislúcha právo na zaplatenie dohodnutého zmluvného úroku z úveru len do času zosplatenia úveru.

Žalobkyňa s týmto jeho záverom nesúhlasila, dôvodiac že zosplatenie je inštitút slúžiaci ochrane veriteľa, podstata úverového vzťahu a jeho existencia zostáva zachovaná, veriteľ nemá peňažné prostriedky, patrí mu za ne dohodnutá odmena, záväzok dlžníka v zmysle platenia dohodnutej odmeny zostáva nedotknutý a aplikuje sa na dobu, na ktorú bola zmluva dohodnutá ako doba riadneho splácania úveru, keďže dohodnuté úroky majú zmluvný základ. Rozdiel je len v tom, že pre omeškание k povinnosti platiť zmluvné úroky pristupuje povinnosť platiť úroky z omeškania. Inak povedané dlžníkovi zostáva záväzok platiť úrok rovnaký, ako v čase jeho dojednaní, t.j. veriteľovi patrí úrok v rovnakej výške a za rovnaké obdobie, bez ohľadu na to, či k omeškaniu dlžníka s platením úveru došlo alebo nedošlo. (v podrobnostiach viď 2. bod tohto rozhodnutia odvolacieho súdu).

Z odvolania je teda zrejmá nesúhlasná argumentácia voči právnomu posúdeniu nároku na zaplatenie zmluvného úroku po predčasnom zosplatení úveru. Z rozhodovacej praxe odvolacích súdov vyplýva nesúlady v riešení otázky možného priznania zmluvných úrokov po predčasnom zosplatení úveru. Kumulácia zmluvných úrokov a úrokov z omeškania po zosplatení spotrebiteľskej úverovej zmluvy, je predmetom odbornej diskusie, keďže jednoznačné legislatívne riešenie absentuje. Z ust. § 497 a § 502 ods. 1 Obch. z. vyplýva, že zmluva o úvere nemôže byť dohodnutá ako bezúročná (uvedené odznelo v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/42/2020 zo 16.6.2020).

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „NS SR“) v aktuálnom rozhodnutí sp. zn. 5Cdo/42/2020 poukázal na skutočnosť, že pri spotrebiteľských úveroch je jednou z náležitostí, ktoré musí zmluva obsahovať, uvedenie doby trvania zmluvy, čo znamená, že doba trvania zmluvy pri jej vzniku je časovo ohraničená. V súčasnej právnej úprave úverovej zmluvy absentuje explicitná úprava konečného okamihu povinnosti dlžníka platiť úroky z poskytnutých peňažných prostriedkov. V § 502 ods. 1 veta prvá Obch. z. je uvedené len to, že dlžník je povinný platiť veriteľovi úroky z úveru od doby poskytnutia peňažných prostriedkov. Zo žiadneho ustanovenia Obchodného zákonníka, Občianskeho zákonníka, či Zákona o spotrebiteľských úveroch nevyplýva zákaz dohody účastníkov úverovej zmluvy o povinnosti dlžníka platiť úroky z úveru až do úplného splatenia úveru. Za situácie, že dlžník z úverového vzťahu porušil povinnosť splácať úver, v dôsledku čoho došlo k zosplateniu veriteľom, je nutné dospieť k záveru,

že neexistuje rozumný dôvod na to, prečo by dlžník nemal platiť úroky z úveru, ktoré sú odplatom za poskytnutý úver, a to vo výške, na akej sa s veriteľom dohodol. Peňažnými prostriedkami, resp. protihodnotou za nich získanou dlžník disponuje, zmluvné povinnosti porušil a z porušenia povinnosti profitovať nemôže, keďže zmluvné úroky sú spravidla vyššie ako úroky z omeškania. Zosplatnenie je pritom inštitút slúžiaci ochrane veriteľa. Veriteľ však peňažné prostriedky nemá ale patrí mu za ne dohodnutá odmena. Záväzok dlžníka v zmysle platenia dohodnutej odmeny zostáva nedotknutý a aplikuje sa na dobu, na ktorú bola zmluva dohodnutá ako doba riadneho splácania úveru, pretože dohodnuté úroky majú zmluvný základ. Rozdiel je len v tom, že pre omeškание k povinnosti platiť zmluvné úroky prístupuje povinnosť platiť úroky z omeškania. NS SR v uznesení sp. zn. 5Cdo/42/2020 ďalej argumentoval, že pre spotrebiteľa je nevýhodné, aby platiť úroky až do zaplatenia istiny. Dojednanie, ktorého obsahom je platenie dohodnutých úrokov až do zaplatenia istiny jeho postavenie zhorší. Pokiaľ by spotrebiteľ, ktorý sa pre svoju ekonomickú situáciu dostal s plnením splátok úveru do omeškania, musel v dôsledku vyhlásenia predčasnej doby splatnosti úveru platiť dohodnuté úroky až do úplného splatenia istiny, zaplatil by v konečnom dôsledku sumu neprimerane vysokú ako náhradu za poskytnutie peňazí. Dohodnuté úroky predstavujú cenu peňazí za ich poskytnutie na vopred dohodnuté obdobie, to znamená že jej výška musí byť stanovená v čase uzatvorenia zmluvy o úvere. Dlžník teda presne vie, koľko bude povinný za poskytnuté peniaze veriteľovi zaplatiť. Túto vedomosť dlžník - spotrebiteľ nemá v prípade dojednania, ktoré umožňuje navyšovanie tejto ceny bez jej presného ohraničenia. Keďže spotrebiteľ nevie predpokladať časový úsek svojho omeškania nie je možné ani určiť celkovú výšku zmluvného úroku, ktorý sa môže bez fixného ohraničenia navyšovať neobmedzene. Takto stanovená cena teda nie je vyjadrená určito, jasne a zrozumiteľne. Z toho dôvodu dojednanie, ktorým sa dlžník - spotrebiteľ zaviazal platiť dohodnuté úroky až do úplného zaplatenia istiny po vyhlásení predčasnej doby splatnosti úveru, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Takéto dojednanie je teda porušením ust. § 53 ods. 1 O. z. Na druhej strane postavenie veriteľa - dodávateľa sa aj bez uvedeného dojednania nezhorší, ak mu v dôsledku nesplatenia úveru v dohodnutej dobe vznikne škoda. Jeho právo zostáva zachované, po zohľadnení zaplatených úrokov z omeškania, ktoré plnia funkciu paušalizovanej náhrady škody. NS SR v rozhodnutí 5Cdo/42/2020 dospel preto k záveru, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí. Vo vzťahu k zamietnutiu žaloby v časti istiny 20 eur súd prvej inštancie uviedol iba to, že žalovaný uhradil túto sumu žalobkyni dňa 19.6.2020, právne ani iné skutkové odôvodnenie rozsudok v tejto časti neobsahuje, preto je podľa názoru odvolacieho súdu v tejto časti nepreskúmateľný a arbitrárný, čím došlo k porušeniu práva žalobkyne na spravodlivý proces. Odvolací súd preto podľa § 389 ods. 1 písm. b/ a c/ CSP zrušil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zvyškovo zamietajúcej žalobu a v závislom výroku o náhrade trov konania a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (odvolacie konanie nenahrádza konanie pred súdom prvej inštancie).

6. Povinnosťou súdu prvej inštancie, viazaného právnym názorom odvolacieho súdu vychádzajúceho z rozhodnutia NS SR sp. zn. 5Cdo/42/2020, tak bude v ďalšom konaní vykonať dokazovanie za účelom posúdenia nároku žalobkyne na zaplatenie zmluvných úrokov po zosplatnení úveru (popri úrokoch z omeškania). NS SR v rozhodnutí sp. zn. 5Cdo/42/2020 dospel k záveru, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru, veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí. Preukázaný skutkový stav na základe vykonaného dokazovania, súd prvej inštancie podriadi pod platnú právnu úpravu, v zmysle ktorej je dlžník povinný platiť veriteľovi úroky z úveru od doby poskytnutia peňažných prostriedkov (§ 502 ods. 1 Obch. z.) a konečný okamih povinnosti dlžníka platiť úroky z poskytnutých peňažných prostriedkov zodpovedá dohode zmluvných strán o zmluvnom úroku pri riadnom plnení povinností dlžníka, zaplatiť tento zmluvný úrok ako cenu peňazí.

Súd prvej inštancie pri písomnom vyhotovení rozhodnutia bude dbať tiež na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé, s uvedením obsahových náležitostí podľa § 220 ods. 2 CSP, vrátane uvedenia použitých prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal a ako ich vyhodnotil, prípadne prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vysporiada aj so špecifickými námietkami strán konania.

Svoj právny záver zdôvodní zo zákonných hľadísk, ktoré v danej veci prichádzali do úvahy a stranám konania, vrátane žalobkyne, dá odpoveď na podstatné a relevantné argumenty, aby riešenie

konkrétneho právneho problému bolo jasné a zreteľne dané (porov. rozhodnutia Ústavného súdu napr. sp. zn. II. ÚS 193/06, III. ÚS 198/07).

7. Podľa § 396 ods. 3 CSP ak odvolací súd zruší rozhodnutie a vec vráti súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci.

V novom rozhodnutí (o veci v zostávajúcej časti) rozhodne súd prvej inštancie i o trovách tohto odvolacieho konania.

8. Toto uznesenie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/. (§ 421 ods. 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/. (§ 422 ods. 1 CSP)

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. (§ 424 CSP)

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77. (§ 425 CSP)

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil. (§ 426 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. (§ 427 ods.1 CSP)

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods.2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. (§ 429 ods.1 CSP)

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 ods.2 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. (§ 431 ods. 1 CSP)

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada. (§ 431 ods. 2 CSP)

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. (§ 432 ods. 1 CSP)

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. (§ 432 ods. 2 CSP)

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom. (§ 433 CSP)

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 434 CSP)

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania. (§ 435 CSP)